

3. Топ українських стартапі. [Електронний ресурс]. – URL: <https://marketer.ua/ua/ukrainskie-startapy-na-ces-2019/>.

4. Галасюк К. А. Інновації як інструмент подолання кризових явищ на підприємствах готельного господарства / К. А. Галасюк // Науковий вісник. Одеський національний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Одеса, 2013. – № 2(181). – С. 13-21.

Лариса Лігоненко

*д.е.н., професор кафедри економіки та підприємництва,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
larisa.ligonenko@gmail.com*

СТАРТАПИ УКРАЇНИ: КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПАРАМЕТРИ

STARTUPAS OF UKRAINE: QUANTITATIVE AND QUALITATIVE PARAMETERS

СТАРТАПЫ УКРАИНЫ: КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ И КАЧЕСТВЕННЫЕ ПАРАМЕТРЫ

Анотація. Наведено визначення та сутнісні характеристики стартапів Європейської асоціації стартапів. Охарактеризовані інформаційні можливості спеціалізованих інтернет-ресурсів, які містять інформацію про кількісні та якісні параметри стартапів різних країн світу. Проведено аналіз кількісних та якісних параметрів стартапів України.

Abstract. The definition and essential startups characteristics of the European Startup Association are presented. The information capabilities available in Internet resources that contain information on the quantitative and qualitative parameters of startups in different countries of the world are characterized. The quantitative and qualitative parameters of startups in Ukraine are characterized.

Аннотация. Представлено определение и существенные характеристики стартапов Европейской ассоциации стартапов. Охарактеризованы информационные возможности специализированных интернет-ресурсов, которые содержат информацию о количественных и качественных параметрах стартапов различных стран мира. Охарактеризованы количественные и качественные параметры стартапов Украины.

В усьому світі набуває прискорення стартап-рух- активно створюються нові стартап-команди, започатковуються нові технологічні бізнеси (стартапи), формується інфраструктура їх підтримки (бізнес-інкубатори, акселератори, венчурні та державні фонди тощо). Саме стартапи визнані світовими лідерами рушійною силою неоекономіки, що і обумовлює підвищу увагу до умов їх виникнення та розвитку. Не стає осторонь цих трансформаційних змін і Україна. Це обумовлює підвищений інтерес до феномену стартаперства, бажання усвідомити кількісні та якісні характеристики українських стартапів.

Перш за все слід пропоную припинити дискусію, яка набула поширення в широких наукових колах, відносно того, що ми вважаємо стартапом, та синхронізувати наше уявлення з світовим баченням. Для цього наведу визначення Європейської Асоціації стартапів: «стартап- це незалежна організація, яка молодша за п'ять років і націлена на створення, вдосконалення і розширення масштабованого інноваційного продукту з технологічними можливостями і швидким зростанням» [1]. Наведені сутнісні ознаки тлумачаться в таблиці 1.

В Україні, як і в багатьох інших країнах світу, реєстру стартапів не існує, облік виникнення, існування, стану та результатів життєдіяльності (загибель чи розквіт) не налагоджено.

Для відповіді на питання, яке і цікавить багатьох- « Скільки та які стартапи створені зараз в Україні» – скористаємося можливостями інтернет-ресурсів, зокрема <https://www.startupranking.com> [2] та <https://www.startupblink.com/startups> [3].

Реєстрація на інтернет-ресурсі <https://www.startupranking.com> є абсолютно добровільною справою, тому повнота представлених даних може викликати сумніви. Критерієм віднесення до стартапів для цього ресурсу є термін 10 років, оскільки на думку розробників, це «середній час, щоб встигнути взлетіти, стати прибутковою та самодостатньою компанією» [2]

На ресурсі <https://www.startupranking.com> від України зареєстровано 266 стартапи, що можна оцінити як мізерну кількість порівняно з лідерами стартап-руху (США -47911, Індія- 5183, Канада- 2629, Індонезія- 2179, Німеччина- 2065), але і як достатньо велику порівняно з іншими країнами з більш високим рівнем інноваційної активності (Росія-586, Польща – 418, Турція-408, Норвегія-265, Естонія- 196).

Таблиця 1.

Сутнісні характеристики стартапу за визначенням Європейської Асоціації стартапів

Ознака	Пояснення
1.Вік	Стартапом визнається новостворена організація протягом перших 5-ти років свого існування з початку виникнення бізнес-ідеї. В подальшому стартап перетворюється в бізнес-організацію, розміри якої залежать від досягнутого бізнес-успіху.
2.Незалежність	Стартапи- це організації, створення та подальший менеджмент яких здійснюється засновником.
3.Масштабованість	Продукт чи послуга, яка масштабується має невелику вартість в умовах зростання, порівняно з потенційним прибутком, який може бути отриманий.
4.Організаційне оформлення	Відсутні вимоги щодо наявності формальної реєстрації в якості юридичної особи чи суб'єкта підприємницької діяльності. Це може бути неформальна чи віртуальна організація однопідприємців, які працюють над однією ідеєю (проектом).
5.Інноваційність	Стартапи використовують нові інноваційні технології та креативні ідеї для створення нових продуктів(послуг), а також більш ефективного розв'язання існуючих проблем як приватних осіб та бізнес-структур.
6.Технологічність	Більшість стартапів передбачає активне використання інформаційних технологій з використанням програмного чи апаратного забезпечення.
7. Високий потенціал зростання	Для досягнення необхідного масштабу своєї діяльності, стартапи орієнтуються перш за все на платоспроможний для свого продукту потенційний ринок, який має бути достатньо великим або швидко зростати для забезпечення сталого попиту на продукт чи послугу стартапу.
Складено на основі [1].	

По кожному стартапу, зареєстрованому на інтернет-порталі, можна отримати достатньо повну інформацію для подальшого аналізу та використання, зокрема: стисла характеристика ідеї, дата створення, засновники, компанії конкуренти та аналоги, інтернет-активність, медіа-присутність, отримання фінансування, посилання на сайт тощо.

Здійснюється рейтингування стартапів світу за показниками медіактивності SR Score – кількісний показник від 0 до 100 000, який віддзеркалює інтернет-представленість стартапу(формується на базі 2-х показників- SR Web – представленість стартапу на інтернет-ресурсах; SR Social – представленість в соціальних мережах (кількість підписників та комунікаційна активність)).

Найкращі показники інтернет-активності мають такі українські стартапи як:

- Serpstat (SEO-платформа для професіоналів, яка забезпечує ефективності маркетингу, пошукової аналітики, контент-маркетингу);

- SendPulse (створює профіль поведінки користувача для кожного передплатника на основі його уподобань у зв'язку, часового поясу, контенту, макета, придбанням продуктів і багатьох інших унікальних точок даних. Цей профіль користувача використовується платформою AI не тільки створити кращий досвід для кожного користувача, а й зрозуміти поведінку користувачів в групах зі схожою аудиторією (так званий "цифровий Близнюк, що дозволяє прогнозувати поведінку користувача і створити контент з найкращим потенціалом монетизації);

- Mailtrap (фальшивий SMTP – сервер для груп розробників, що дозволяє тестувати, переглядати і обмінюватися повідомленнями електронної пошти, відправленими з середовища розробки і проміжною середовища, без спаму від реальних клієнтів). Слід зауважити, що діючі стартапери використовують даний ресурс для інформування про свою бізнес-ідею, продукт чи послугу зацікавлених осіб, які підписані на нього. В період започаткування, ініціювання та тестування бізнес-ідеї, оцінки конкурентного середовища цей ресурс можна розглядати як один з можливих джерел отримання інформації про подібні ініціативи та розробці які здійснюються, що дозволить уникнути дублювання ідей, заощаджує час та гроші, стимулює пошук оригінальної бізнес-ідеї, яка буде відрізняти стартап від інших наявних стартапів чи проектів.

Моніторинг даних даного ресурсу є достатньо цікавим з дослідницької точки зору, оскільки дозволяє відслідковувати загальну динаміку стартап-руху в розрізі окремих країн, зокрема України, виявляти регіони та центри зростання стартап-активності (на основі інтерактивної карти), відстежувати та аналізувати стартап-рух в Україні, а також порівнювати її здобутки з іншими країнами світу. Крім того автоматично формуються світові та національні рейтинги стартапів за показниками інтернет-активності, які також можуть предметом поглибленого аналізу.

Іншим змістовним ресурсом отримання кількісної інформації про стан та тенденції заснування стартапів в Україні є <https://www.startupranking.com> [3], в межах якого можна ознайомитися з інтерактивною картою стартапів по країнам та галузям, а також рейтинговими списками стартапів.

За даними ресурсу <https://www.startupranking.com> в Україні створено та діють 352 стартапів, зокрема в Києві-291, Львів та Одеса- по 14, Дніпро-10, Харків-8, Тернопіль-3, Вінниця-2. Тобто маємо можливість відстежувати ще і регіональний розріз стартап-руху та його інтенсивність в різних регіонах України.

Крім того на цьому інтернет-порталі можна отримувати зведену кількісну інформацію та ранжовані списки стартапів в розрізі спеціалізацій (індустрії та субіндустрії). Так, найбільша кількість стартапів в Україні створена по наступним індустріям: програмне забезпечення та інформація- 214, суспільство та відпочинок- 112, електронна комерція та роздрібна торгівля- 62; фінтех—56, маркетинг та продажі- 31; транспорт- 19, здоров'я-19, ресторанне господарство-13; апаратне забезпечення та інтернет речей-12, енергія та енергоспоживання-1. Загальна кількість вище, ніж в цілому по країні напевно за рахунок врахування окремих стартапів в різних категоріях.

По усім стартапам, інформація про які відображена, можна отримати посилання на їх сторінку в соціальних мережах для отримання більш детальної інформації та налагодження комунікацій.

Найбільш популярними стартапами України за даними цього ресурсу є:

- LetyShops (найбільший кешбек сервіс в СНД з офісом у Вінниці. Загальна виручка магазинів від покупців на чолі з командою LetyShops становить 35 мільйонів доларів на місяць. У LetyShops понад 8 мільйонів користувачів);
- Mobalytics (перша персональна аналітика продуктивності для конкурентоспроможних геймерів і кіберспорту);

- Livestream (сервіс потокового відео з офісом у Запоріжжі, в 2017 році придбаний Vimeo; це було найбільше придбання в історії Vimeo).

На завершення підкреслимо, що Україна займає 31 місце в світі серед 202 країн, виходячи з сили її стартап-екосистеми [3], що порівняно з іншими рейтингами міжкраїнних порівнянь (конкурентоспроможності економіки, інноваційності тощо) є одним з найкращих показників.

Україна має усі можливості стати «Стартап-країною», але для цього ініціативи українською молоді та підприємців замало. Потрібні і відповідні зусилля на державному рівні. Тут є певні успіхи, але проблем ще дуже багато. Ця проблематика (стан екосистеми стартапів, проблеми та шляхи їх вирішення) стане предметом подальших досліджень автора.

Література

1. Сайт Європейської Асоціації стартапів [Електроний ресурс]. – URL: <https://europeanstartupnetwork.eu/vision>
2. StartupRanking[Електроний ресурс]. – URL: <https://www.startupranking.com>
3. StartupBlink[Електроний ресурс]. – URL: <https://www.startupblink.com/startups>